

Työttömyys Yhdysvalloissa v. 1914--15

Vaikka Yhdysvallat onkin yksi maailman edistyneimpiä maita mikäli teollisuuden kehitys on kysymyksessä, niin se samalla on suuresti jällessä Euroopan maista työväestöä koskevien asioiden hoidossa. Vastu viime vuosina on hallituksen työväestön toimesta alettu kerätä työlläisten palkkoja ja työaikaan käsitteleviä tilastoja ja vasta viime vuoden ajalla on kerätty numeroita työttömyyden laajuudesta.

"Amerikalaiset huomasivat — voipapa melkein sanoa keksivät — työttömyyttä tässä maassa talvella v. 1914—15", lausuu työväestön tilastotöimiston johtaja Royal Meeker kirjoituksessaan "A Problem in Eclipse" "The Annalistissa". "Tämä ei kuitenkaan ollut ensimmäinen kerta kun yhdysvaltalaiset huomasivat työttömyyttä. Itseastassa he ovat aina aikajottain huomanneet, että suuret määrät työlläisiä ovat työttöminä ja ihmisystävät ovat alkaneet lievittää sen seurauksia perustamalla vapaita "ruokaloita" ja hätäaputoita, joissa on maksettu neljäsosa tai korkeintaan puoli toimeentulopalkasta. Yhdysvaltalaiset eivät ole koskaan ottaneet työttömyyttä vakavalta kannalta. Silloin kun on herätty näkemään tämä yhteiskunnallinen ilmiö, on samalla alettu selostella tämän maan suunnattomia rikauksia, tavatonta edistystä, ja niitä miljoonia, joita teollisuuslaitoksemme edustavat. Kuullessamme selityksiä näistä rikkauksista on ollut mahdotonta kuvitella, että työttömiä on aina ollut keskuudessamme, että niitä on ollut hyvinäkin aikoina".

Väitetään, että viime talven ajalla työttömyys oli suurimmillaan. Työttömiin armeijan suuruus arviottiin kahdesta kymmeneen miljoonaan. On mahdotonta sanoa tarkalleen kuinka suuri se oli, koska minkäänlaisia luotettavia kokonaistilastoja ei ole olemassa. Ja vaikka olisikin käytettävänämmä tarkat numerot viime vuo-

delta, me emme voisi tehdä vertailuja muiden vuosien kanssa, koska meillä ei ole minkäänlaisia numeroita varhaisemmilta paniikkiajoilta. Viimetalvinen työttömyys, Meekerin lausunnon mukaan, oli siitä merkittävä, että sen olemassaolo tunnustettiin yli maan ja pyrittiin kysymystä edes jollakin tavalla ratkaisemaan. Toinen huomioon otettava seikka on se, että nekin, jotka ovat aina ja lakkuamatta selittäneet työttömyyden johtuvan työlläisten haluttomuudesta tehdä työtä, alkavat epäillä välttensä paikkansapitäväisyyttä.

Kaupunki	Perh. luku	Työl. luku	Kokon. työtömiä	Osittein työtömiä
Boston	46,640	77,419	7,868	13,426
Bridgport	8,144	12,633	537	2,493
Chicago	96,579	157,616	20,952	16,576
Cleveland	16,851	24,934	2,338	3,060
Duluth	1,883	2,089	425	371
Kansas City	14,800	22,512	2,815	1,979
Milwaukee	8,838	13,112	1,030	3,788
Minneapolis	2,206	3,449	476	183
Philadelphia	70,058	137,244	14,147	26,907
Pittsburg	36,534	53,336	5,932	15,474
St. Louis	65,979	104,439	14,219	14,317
Springfield, Mo.	1,587	2,284	162	32
St. Paul	2,515	4,185	382	142
Toledo	7,233	10,312	1,102	1,801
Wilkes-Barre	11,453	15,884	1,200	4,104
Yhteensä	339,881	644,358	73,800	106,652
			11.5 pros.	16.6 pros.

Viime talven ajalla, jolloin työttömyys oli lakkaamatta keskustelun alaisena ja työvirastolta pyydettiin numeroita työttömyyden suuruudesta, tilastotoimisto ryhtyi keräämään näitä numeroita, käyttämällä siirtolais-toimiston virkailijoita ja metropolian henkivakuutusyhtiön asiamiesverkkoa tähän toimeen. Huhtikuulla v. 1915 toimittivat Metropolitan asiamiehet tällaisen tilastojen keräämisen idän kaupungeissa. Tämän tutkimuksen tuloksista on laadittu edellisellä siv. oleva taulukko, joka osoittaa perheiden luvun, joissa kyselyjä toimitettiin, kussakin kaupungissa, ansiotyössä käyvien luvun näissä perheissä, kokonaan työttömänä olevien luvun ja osittain työttömien luvun.

Tästä taulusta ilmenee, että työttömien prosenttiluku huomioon otettuun työlläisten kokonaismäärään vaihteli 4.3 prosentista Bridgeportissa, Connecticutissa, 20.3 prosenttiin Duluthissa, Minnesotassa. Samoin osittain työttömien lukumäärä vaihteli 1.4 prosentista Springfieldissä, Mo., 32.3 prosenttiin Wilkesbarressa, Pennsylvaniassa.

Metropolitan henkivakuutusyhtiön asiamiehet samoin toimittivat tutkimuksen kahdessatoista lännen kaupungissa kesä- ja heinäkuun ajalla. Tutkimusta johdettiin samalla perusteella kuin idässäkin. Yhdessäkään kaupungissa ei otettu kuin osa työlläis-perheitä huomioon, sillä kaikkien työlläisten tutkimukseen sisällyttäminen olisi vienyt paljon aikaa ja kysynyt huomattavassa määrässä varoja. Tilastovirasto on laatinut taulukon tämän tutkimuksen tuloksista. (Taulukko seuraavalla palstalla.)

Tämä tutkimus Kalliovuorten ja Tyynenmeren rannikon kaupungeissa toimitettiin kolme kuukautta myöhemmin, jolloin olosuhteet olivat ainakin idässä huomattavasti parantuneet. Näissäkin kaupungeissa kokonaan työttömien luku vaihteli 4.5 prosentista Ogdenissa, Utahissa, 20 prosenttiin Portlandissa, Oregonissa. Osittain työttömien luku vaihteli 12.7 prosentista Buttessa, Montanassa, 29.2 prosenttiin San Diegossa, Californiassa.

Idän kaupungeissa työttömien luku maalis- ja huhtikuulla oli keskiarvoisesti 11,5 prosenttia ja osittain työttömien luku 16,6 prosenttia. Kahdessatoista lännen kaupungissa kesä- ja heinäkuulla työttömien keskimääräinen luku oli 12,9 prosenttia ja osittain työttömien keskimääräinen luku 20,2 prosenttia. Nämä numerot osoittavat, että länsi paljon hitaammin tointui pulan vaikutuksesta.

Kaupunki	Perh. luku	Työl. luku	Kokon. työttömiä	Osittain työttömiä
Butte, Mont.	3,557	4,229	298	536
Los Angeles, Cal.	5,621	7,227	822	1,744
Oakland, Cal.	2,927	4,256	510	1,141
Ogden, Utah	581	887	40	127
Portland, Ore.	1,783	2,347	469	408
Sacramento, Cal.	1,288	1,856	170	439
Salt Lake City, Utah	1,052	1,664	173	295
San Diego, Cal.	1,466	1,828	306	533
San Francisco, Cal.	5,320	7,749	1,206	1,971
Seattle, Wash.	10,112	13,473	1,713	1,992
Spokane, Wash.	1,012	1,259	210	257
Tacoma, Wash.	1,818	2,553	457	527
Yhteensä	36,637	49,333	6,873	9,971
		12.9 pros.	20.2 pros.	

Näiden numeroiden ohella on New Yorkin kaupungissa kerätty kaupungin, Metropolitan henkivakuutusyhtiön ja työviraston toimesta tilastoja työttömyydestä. Samoin New Yorkin valtion ammattiliitot ovat keränneet tilastoja työttömistä jäsenistään. Marskuulla vuonna 1914 oli 35,8 pro-

senttia valtion ammattiunionien jäsenistä työttömiä ja marraskuulla v. 1915 työttömiä oli vain 17,6 prosenttia, eli vähemmän kuin mitä on ollut sitte vuoden 1912. Massachusettsin valtion tilastovirasto on myöskin ammattiunionien kautta kerännyt tilastoja työttömistä. Kaikki nämä tutkimukset ovat osoittaneet, että työttömien luku nopeasti väheni kesän ajalla ainakin idän valtioissa. Länsi, kuten edellä jo huomautettiin, ei ole toipunut pulasta niin nopeasti. Idässä ovat sotatilaukset kaikilla aloilla suurettaneet työväen kysyntää, kun taas lännellä, jonka suurimpana tuotantoalana on putavarateollisuus, ei ole ollut huomattavissa suurempaa vilkastumista. Rakennustyöt ovat olleet seisauksissa ja puutavaran ulkomaille lähettäminen lakkasi sodan puhjettessa.

Mutta tilastoja työoloista.

Edellämainittujen menettelytapojen ohella hallitus aikoo hankkia tilastoja työttömyydestä pyytämällä työnantajia ilmoittamaan palkkalistansa suuruuden kunakin kuukautena tai harvemmin. Samoin ammattiunioita aikoo työvirasto käyttää tässä suhteessa tiedonlähteenään. Tämä ala on kuitenkin vielä alussa. Vain seitsemäntoista terästehdasta on työvirastolle ilmoittanut tämän ja viime vuoden marraskuun palkkalistansa suuruuden. Mutta nekin, vaikka edustavatkin vain pientä osaa tämän maan terästuotannosta, ovat suuresta merkityksestä.

Työläisten lukumäärä näissä edellämainituissa tehtaissa marraskuulla 1914 oli 20,256 ja marraskuulla 1915 27,254, joten kasvu oli 36,0 prosenttia. Palkkalistan suuruus marraskuulla 1914 oli \$464,060, ja marraskuulla 1915 \$941,209, joten kasvu oli 102,8 pros.

Kenenkään ei pidä uskoa tai otaksua näiden numeroiden osottavan terästehtailta työskentelevien työläisten palkkojen kohoamista. Palkat tosin ovat kohonneet, mutta ei hetikään näin suurella määrällä. Nämä numerot paremminkin osottavat, että työläiset ovat saaneet olla säännöllisemmin työssä.

Tällaisia vertailtavia numeroita työvirastolla ei ole esitettävänä muilta

teollisuusaloilta, mutta kaikki merkit viittaavat siihen suuntaan, että useimilla aloilla vuoden lopussa oltiin nousukaudessa, että vuoden 1914 pannaikin aiheuttama työttömyys oli kadonnut. Palkatkin kohosivat vuoden 1915 viimeisinä kuukausina. Suurinta palkankorotusta ja työpäivän lyhennystä luonnollisesti osottaa koneiteollisuus, jolle sota on antanut ennen kuulumattoman sysäyksen.

Työttömyys ei silti ole kokonaan kadonnut. New Yorkissa kaupungin toimittaman tutkimuksen perusteella oli viime syyskuulla 164,500 työtöntä työllistä, verrattuna 398,000 helmikuulla. Ja vielä paremman kuvan saamme kun otamme huomioon, että Euroopasta on vain sangen vähän tullut siirtolaisia Yhdysvaltoihin ja monet ovat palanneet kotimaahansa ja kuitenkin siitä huolimatta vain harvoilla teollisuusaloilla on tunnettu työväen puutetta. Useimmilla aloilla työläisiä on yhä edelleen liikaa.

Mitä tulevaisuus näyttää?

Nykyinen teollisuuden nousukausi kestää ainakin niin kauan kuin Euroopassa soditaan. Mitä sitte tapahtuu, ei voida varmuudella sanoa. Nykyisin kirjoitetaan ja puhutaan paljon tämän maan teollisuuden kohtalosta sodan päätyttyä, New Yorkin sataman siirtolaiskomissioneri Frederick Howepitemmissä kirjoitussarjassaan arvelee, että nykyistä varallisuuden alkan jatkua vielä sodan päätyttyäkin, koska Europan maat ensimmäisinä rauhan vuosina ovat pakotettuja ostamaan täältä, mutta eivät voi antaa terveellisiä siirtolaisia "meille". Samaa mielipidettä on tilastotoimiston johtaja Royal Meeker. Hän arvelee että palkat Euroopassa kohoavat.

Toiset ovat asiassa toista mieltä. Harwardin yliopiston professori T. N. Carver arvelee, että siirtolaistulva, ollekin jos Saksa lopullisesti voittoa, on sodan päätyttyä suuri tähän maahan. Valkka nousukausi edelleen jatkulsikin, niin työttömyyttä suuren siirtolaistulvan takia tulee olemaan. Palkat alenevat jne.

Kun ottaa huomioon sen taloudellisen rapplotilan, johon sota sotivat

maat johtaa, niin tuntuu siltä kuin viimeksi mainittu mielipide olisi lähempänä oikeata. Tuskinpa tämä toivotu nousukausikaan voi jatkua sodan päätyttyä. Sodan köyhdyttämä Euroopa ei voi olla mikään mieluinen markkinapaikka amerikalaisille kapitalisteille. Ja Euroopan maat, suuren velkataakan alla ollessaan, pyrkivät tulemaan omillaan toimeen mikäli se suinkin niille on mahdollista. Toiselta puolen ei voida ennustaa ankaraa taloudellista pulakuntaa. Sodan ajalla ovat Yhdysvaltain kapitalistit onnistuneet valtaamaan Etelä-Amerikan ja osan Aasian markkinoista uropalaisil-

ta. Ne todennäköisesti jäävät Yhdysvaltain haltuun ainakin siksi kun Euroopan maat ovat toipuneet saamistaan iskuista siksi, että kykenevät alkamaan kauppasodan, josta viime aikoina on niin paljon puhuttu. Näille markkinoille amerikalaiset kapitalistit voivat kaataa liikatuotantonsa sodan päätyttyäkin.

Mutta sittenkään ei voida toivoa mitään loistavampaa aikaa työläisille. Euroopasta tulevat siirtolaiset, ellei heidän maahan pääsyä koskevia asetuksia entisestään suuresti tiukenneta, täyttävät työmarkkinat.

A. M.

Pieni kerjuri

*Mieron polku on pitkä
ja hento kulkija sen.
Tuskin kymmenen vielä
vuoden on ikäinen,*

*Armas emo ja taatto
mullassa ovat jo.
— Siksipä orvolla onpi
kerjurin kohtalo.*

*Mieronpolkua tarpoo
poikapolonen nyt,
ja kyöneleensä hän kuiviin
on itkeä ehtinyt.*

*Ja kerjurepun alla
saa vääräks vartalo.
Ja vanhuksen ilmeet vakaat
on kasvoillansa jo.*

*Hän aamusta kulkee iltaan,
ovelta ovelle käy,
Mut kukaan hellin ei katsein
vastaanottavan näy.*

*Ja usein poikunen polo
tienvarrelle istahtaa.
Ja silloin mennehet muistot
mielehen palajaa.*

*Hän näkee pienoisen tuvan
ja kuusen keskellä sen,
ja kuinka kynttilät loistaa
latvoissa oksien.*

*Ja sitten saapuvi tonttu
pienine lahjoineen . . .
— Ah, nuo rakkahat muistot
nostaa silmähän veen!*

*Mut pieni kerjuri hihaan
kyöneleen kuivattaa . . .
Ja niin hän polkua mieron
cellehen tallustaa . . .*

Jussi Raitio.